

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 2. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Tirsdag den 8. oktober 2013
Tidspunkt: Kl. 7.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Jeppe Kofod (S), Lisbeth Bech Poulsen (SF), Nikolaj Villumsen (EL), Christian Juhl (EL), Jakob Ellemann-Jensen (V), Camilla Hersom (RV), Pia Adelsteen (DF), Mette Bock (LA), Per Stig Møller (KF).

Desuden deltog: Økonomi- og indenrigsminister Margrethe Vestager, fødevare-, landbrugs- og fiskeriminister Karen Hækkerup samt politisk formand Mads Barbesgaard og sekretariatschef Morten Nielsen fra Afrika Kontakt.

Punkt 1. Modtagelse af deputation: Afrika Kontakt vedr. fiskeripartnerskabsaftale med Marokko

KOM (2013) 0648 – bilag 1 (henvendelse af 2/10-13 fra Afrika Kontakt)

Deputationen bestod af:

Mads Barbesgaard, politisk formand i Afrika Kontakt
Morten Nielsen, sekretariatsleder i Afrika Kontakt

Formanden bød deputationen velkommen.

Morten Nielsen fastslog, at Afrika Kontakt er stærkt imod fiskeripartnerskabsaftalen med Marokko, da organisationen mener, at Kommissionen ikke har overholdt sit mandat i forhandlingerne, og at aftalen i sin nuværende form svigter på tre punkter: bæredygtighed, menneskerettigheder og kontrolmekanismer.

Mads Barbesgaard uddybede, at den postulerede bæredygtighed ikke er videnskabeligt baseret. En evaluering fra 2010 bestilt af Kommissionen viser, at flere fiskebestande er fuldt udnyttede eller overfiskede. Marokko har ydermere lavet en række andre aftaler – bl.a. med Rusland – der betyder, at Marokko har solgt fiskebestandene ad flere omgange. Dertil kommer, at Ministerrådet og Europa-Parlamentet har påpeget, at aftalen skal være i overensstemmelse med international lov, men Vestsaharas eksilregering og lokalbefolkning, saharawierne, er ikke blevet konsulteret, og det er ikke dokumenteret, at de har gavn af denne udnyttelse af ressourcerne. FN's juridiske rådgiver, Hans Corell, skrev ligeledes i en vurdering i 2002, at Marokko ikke har ret til at sælge, hvad der ikke er deres. Til trods for det har forhandlingerne foregået udelukkende mellem Kommissionen og Marokko.

Morten Nielsen bemærkede, at aftalen med Marokko, hvad kontrolmekanismer angår, er den første, Kommissionen har indgået i 5 år, hvor menneskerettigheder ikke er udførligt nævnt. Marokko er et land med ondt i menneskerettighederne, men der henvises i aftalen ikke til, hvordan man har tænkt sig at kontrollere udviklingen i Marokko, og hvordan de penge, der opnås ved at indgå aftalen, bliver forvaltet. Marokko har i tidligere fiskeriaftaler indvilliget i at rapportere om menneskerettighedssituationen i landet og om fiskeriindustriens udvikling. Europa-Parlamentet har dog fremført, at Kommissionen ikke har været i stand til at påvise, at Marokko har overholdt denne betingelse i andre aftaler. Afrika Kontakt konkluderede dermed, at kontrolmekanismerne er for svage, og at det vil være svært for Kommissionen at kontrollere, om menneskerettighedssituationen forbedres.

Mads Barbesgaard opfordrede på den baggrund Europaudvalget til at anspore regeringen til at fremme modstanden mod forslaget i Ministerrådet.

Pia Adelsteen bad repræsentanterne for Afrika Kontakt præcisere i deres udtalelser om manglende overholdelse af Kommissionens mandat.

Christian Juhl var interesseret i at vide, hvordan en aftale, der fuldt ud respekterer Vestsahara, skal se ud, hvis det ellers lykkes at få kontrolmekanismer og bæredygtighed på plads.

Morten Nielsen svarede Pia Adelsteen, at mandatteksten indeholdt en række krav om respekt for menneskerettigheder, folkeret og for international lovgivning, som Kommissionen ønskede at stille til Marokko. Det er ikke lykkedes, for aftalen omfatter farvande, der tilhører Vestsahara, og som Marokko ikke har lov til at sælge ud af, med mindre naturressourcerne herfra kommer Vestsaharas befolkning til gode. Med befolkning menes der ikke den halve million bosættere fra Marokko i området, men den oprindelige befolkning, som ikke er blevet hørt. Det er den tolkning, som både Europa-Parlamentets Juridiske Tjeneste og FN's juridiske rådgiver er kommet med i denne type aftaler.

Mads Barbesgaard understregede, at Vestsaharas farvande ikke skal inkluderes i aftaler med Marokko – hverken i denne eller i en udvidet frihandelsaftale. Han henviste til en marokkansk minister, der til en marokkansk avis den 14. januar havde udtalt, at alle aftaler med Marokko, der ikke udelukker Vestsahara, viser, at det er marokkansk område.

Morten Nielsen tilføjede, at det er lykket USA at indgå aftaler med Marokko, der udelukker Vestsahara.

Jakob Ellemann-Jensen spurgte, om Afrika Kontakt så fiskeriaftalen som et værktøj for EU til at skubbe Marokko i den rigtige retning, eller om den mulighed netop blev forbigået.

Christian Juhl ville gerne vide, om Afrika Kontakt kunne henvise til andre fiskeriaftaler, der var mere udførlige, hvad menneskerettigheder angår.

2. Europaudvalgsmøde 8/10-13

Mads Barbesgaard svarede Jakob Ellemann-Jensen, at EU netop går glip af muligheden for at lægge pres på Marokko. Aftalen underminerer alle demokratiske bestræbelser. I regeringsgrundlaget står der, at regeringen skal turde kritisere alle, der groft krænker menneskerettighederne eller internationale konventioner, og give støtte til de demokratiske forandringer og økonomiske reformer i Mellemøsten og i Nordafrika. Det er det modsatte, der sker, hvis der indgås en aftale med Marokko.

Til Christian Juhl sagde Mads Barbesgaard, at Afrika Kontakt ikke er bekendt med nogen aftaler, der er mindre konkrete, hvad menneskerettighedsperspektivet angår. I de ni til ti fiskeriaftaler, som EU-Kommissionen har indgået siden 2010, indgår der meget konkrete menneskerettighedsklausuler. Aftalen er i øvrigt også i strid med EU's nye fælles fiskeripolitik.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3264 (økonomi og finans) den 15. oktober 2013

Økonomi- og indenrigsministeren takkede for udvalgets fleksibilitet med hensyn til mødetidspunktet. Pga. IMF's årsmøde i Washington havde det ikke været muligt at forelægge rådsmødet på udvalgets sædvanlige mødedage. Hun forelagde alene sager til orientering og havde hverken bemærkninger til rådskonklusionerne om klimafinansiering eller til sagen om makrofinansiel assistance til Jordan, som ikke er på dagsordenen for Økofin, men snart forventes løst på teknisk niveau. Derudover orienterede ministeren om et par sager, der forventes drøftet uformelt.

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd 24.-25- oktober 2013 – Styrket økonomisk samarbejde (indikatorer og politikområder)

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2012) 0777

Rådsmøde 3264 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Det Europæiske Råd 13-14/12-12 – bilag 5 (ØMU-rapport til DER 13-14/12-12)

Det Europæiske Råd 27-28/06-13 – bilag 14 (konklusioner fra mødet i Det Europæiske Råd 27-28/06-13)

EUU alm. del (12) – bilag 581 (fortroligt) (udkast til kommenteret dagsorden) papiromdelt på Det Europæiske Råd 24-25/10-13 – bilag 2

Det Europæiske Råd 24-25/10-13 – bilag 3 (brev fra kommissionsformand Barroso forud for DER 24-25/10-13)

EUU alm. del (12) – bilag 345 (medlemsstaternes erklæring vedr. banktilsynsforordningen)

EU-note (12) – E 11 (notat af 11/12-12 om Van Rompuy's og Kommissionens rapporter om EU's fremtid)

EU-note (12) – E 26 (notat af 10/4-13 om tættere samarbejde om økonomiske reformer i EU)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (12) – bilag 395 (side 1106, senest behandlet i EUU 8/5-13)

Økonomi- og indenrigsministeren: Det Europæiske Råd (DER) lagde i juni op til at fortsætte arbejdet med de fire konkrete ideer til styrkelse af ØMU'en, som vi tidligere har drøftet i denne kreds. Det sker med henblik på en mere konkret stillingtagen på DER til december. De fire forslag er: forhåndskoordineret af reformer, reformkontrakter, en solidaritetsmekanisme og ØMU'ens sociale dimension. DER skal i oktober særlig drøfte indikatorer og fokusområder for ØMU-arbejdet, og det kommende Økofinmøde skal give input. Formålet er selvfølgelig at sikre, at nye tiltag baseres på en fælles analyse af, hvad

2. Europaudvalgs møde 8/10-13

de vigtigste udfordringer er, og hvordan vi kan identificere dem, så der kan anbefales løsninger.

Fra dansk side støtter vi virkeliggørelsen af det, der allerede er vedtaget vedrørende ØMU-samarbejdet, og vi støtter, at nye tiltag – herunder de fire førnævnte forslag – bliver designet på en måde, der giver en klar merværdi i forhold til den eksisterende koordinering af det europæiske semester, så man ikke lægger nye processer oven på, men understøtter det, man i forvejen gør.

Der eksisterer jo allerede et fælles sæt af centrale indikatorer i det økonomiske samarbejde. Vi har drøftet dem her flere gange, der er f.eks. scoreboardet vedrørende makroøkonomiske ubalancer, så I ved, at der findes mange indikatorer for de enkelte økonomier. Supplerende indikatorer kan blive foreslået, f.eks. hvad angår ØMU'ens sociale dimension. Vi indgår konstruktivt i den drøftelse med det afsæt, at det økonomiske samarbejde skal sikre et sundt grundlag for høj beskæftigelse og landenes socialpolitiske mål (gennem holdbare finanser og sund strukturpolitik m.v.), og at man fortsat respekterer, at arbejdsmarkeds- og socialpolitik er nationale kompetencer, herunder rollen for arbejdsmarkedets parter.

Pia Adelsteen brød sig ikke om udtrykket "ØMU'ens sociale dimension" og bad ministeren om at forklare det for hende og for dem, der måtte følge med i debatten. Hun var glad for, at man vil respektere beskæftigelsespolitikken og socialpolitikken som et nationalt anliggende, og opfordrede ministeren til at holde fast i det.

Nikolaj Villumsen spurgte, om man er kommet reformkontrakternes indhold nærmere. Det er før ved store reformer, såsom efterlønsreformen, blevet diskuteret, om reformerne kan ændres, eller om man fremover er forpligtet af dem over for Kommissionen. Dette spørgsmål anså han for at være relevant for Folketingets mulighed for at føre økonomisk politik og social- og beskæftigelsespolitik. I modsætning til Dansk Folkeparti var han ikke bekymret for den sociale dimension i ØMU'en. Tværtimod mente han, at den – desværre – var til at overse, når man ser på eurozonens arbejdsløshed og fattigdom.

Jakob Ellemann-Jensen så gerne det økonomiske samarbejde styrket og mente, det var fint at fokusere på implementeringen af allerede besluttede tiltag, at få styrket banksamarbejdet og ellers holde sig til så få konkrete tiltag som muligt. Han mente, at det, både hvad det styrkede økonomiske samarbejde og opfølgningen på det europæiske semester angik, drejede sig om at balancere mellem forpligtelser, mål og midler på den ene side og nationalt ejerskab og metodefrihed på den anden. Han spurgte om, hvad en lantedifferentieret tilgang, som den regeringen lægger op til, vil betyde for denne balance. Han nævnte, at sådan en tilgang muligvis også kunne rykke ved nord-syd-balancen.

Per Stig Møller nævnte, at EU står over for nogle store beslutninger det næste halve år, og at der her bare var tale om små skridt, nærmest på stedet.

Økonomiministeren kvitterede for tilslutningen til regeringens meget enkle tilgang, hvor man er optaget af at realisere det allerede vedtagne – i stedet for at vedtage nye distraherende tiltag – kriseforebyggende regulering af den finansielle sektor (kapitalkravsdirektiv, optioner, derivater etc.) og et solidt banksamarbejde, der får den finansielle sektor til at virke igen. Derudover bruger man energi på skattesamarbejdet, der har fået momentum pga. de ændringer, der er sket i G20. De hovedprioriteter holder man fast i, når de mere konkrete spørgsmål diskuteres, sagde hun.

Ministeren svarede Pia Adelsteen og Nikolaj Villumsen, at ØMU'ens sociale dimension ikke er klart defineret, men at man nok nærmer sig en definition frem imod december-topmødet. I øjeblikket diskuterer man, hvilke indikatorer man skal have. Der er foreslået fem kerneindikatorer: arbejdsløshed, passive unge, fald i realindkomst, fattigdomsrisiko og ulighed. Fra dansk side vil man gerne have, at indikatorerne bygger på data, som landene har i forvejen, så man får større indsigt uden at lave en ny registreringsbyrde. Ministeren ville vende tilbage til, hvordan den sociale dimension defineres, og til reformkontrakternes indhold, men det ville nok først blive helt afklaret på decembermødet.

2. Forberedelse af Det Europæiske Råd 24.-25- oktober 2013 – Fælles EU-EIB investeringsinitiativer målrettet SMV'er

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3264 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Økonomi- og indenrigsministeren: Vi skal drøfte en model for nye fællesinvesteringsinstrumenter, som EU og EIB skal håndtere. Formålet er at styrke finansieringsmulighederne for små og mellemstore virksomheder (SMV'er) i EU. Ideen er at samle midler fra EIB og EU's strukturfonde, som finansieres af alle lande. Landene kan selv vælge, om de vil benytte instrumentet, og skal i givet fald bidrage via egne strukturfondsmidler. Der gøres brug af såkaldt sekuritisering, hvor mange lån samles og omdannes til standardiserede værdipapirer – I kender måske debatten fra den hjemlige diskussion om erhvervsobligationer; det er en lignende metode. Kommissionen og EIB har foreslået tre varianter: for det første et fælles investeringsinstrument for nye SMV-lån, for det andet et fælles investeringsinstrument for nye og eksisterende SMV-lån og for det tredje et fælles investeringsinstrument for nye og eksisterende SMV-lån med en form for risikopooling.

Et flertal af landene ventes at foretrække den første mulighed. Der vil nok også være en vis interesse for den anden mulighed, men det er uklart om der kan sikres en tilstrækkelig investeringsmasse. Det ventes ikke tilstrækkelig støtte til den tredje mulighed. Det er selvfølgelig muligt at gå i gang med den første model og så arbejde videre med den anden model. Om vi kommer til at benytte instrumenterne i en dansk sammenhæng, kommer selvfølgelig an på de vilkår, der er for instrumenterne. Rentevilkår, rækkevidde m.v. er afgørende for, om det er attraktivt i forhold til de finansieringsmuligheder, SMV'er i Danmark har i forvejen. På nuværende tidspunkt er disse vilkår ikke specificerede, så det er svært at lægge instrumenterne på bordet og sammenligne dem med dansk finansiering. Potentialet for instrumentets anvendelse i Danmark forventes dog at være begrænset. Økofininformanden vil sende et brev til DER om Økofins indstillinger, så man kan tage stilling til sagen på topmødet den 24.-25. oktober 2013.

Pia Adelsteen var umiddelbart positiv over for forslaget, men spurgte, om ministeren troede, at det ville gavne SMV'erne. Hun havde svært ved at se, om det var praktisk muligt for virksomhederne at få andel i puljen.

Per Stig Møller spurgte om, hvorfor man er gået væk fra mulighed 3, som han så som den mest effektive. Den ville give 100 mia. flere euro end de andre modeller, gavne 1 million SMV'er og give større risikospredning og gearing. Han ville også gerne vide, hvor meget man forventer, der vil tilflyde de danske SMV'er som følge af forslaget.

Økonomiministeren svarede Per Stig Møller, at den mest ligefremme løsning på SMV'ernes problem er at få det almindelige bankudlån til at fungere, så man ikke behøver føre langvarige og uforudsigelige forhandlinger om nye komplekse faciliteter. Regeringen er meget fokuseret på balancen mellem et solidt tag i det finansielle marked, så de mest

2. Europaudvalgs møde 8/10-13

fantasifulde og risikobetonede ting forsvinder, og en sund bankdrift, der låner ud til sunde projekter og virksomheder, og som en gang imellem er villig til at tage en chance. Bankregulering og SMV'ers vilkår er parallelle diskussioner.

Ministeren nævnte, at de danske diskussioner om kreditklemme og udlån ikke er så dramatiske, som de tilsvarende diskussioner sydpå, hvor renteniveauerne er helt anderledes, og hvor instrumenterne måske er mere relevante. Om lånene bliver attraktive i en dansk sammenhæng, kommer an, hvordan vilkårene og renteniveauerne bliver i sammenligning med dansk standardfinansiering.

Diskussionen af de tre nævnte muligheder er en afvejning af forskellige hensyn, svarede ministeren Per Stig Møller. Regeringen er optaget af, at EIB opretholder sin meget høje tillid. Dens triple A-vurdering gør, at den kan finansiere sig selv meget billigt. Man hælder til de to første muligheder, fordi den tredje indebærer en større risiko for at sætte EIB's troværdighed over styr. Den kan give lidt mere beskæftigelse, men det må man veje op imod, at man risikerer at undergrave muligheden for at finansiere lån. Ministeren troede på det mest ligefremme: at gøre som man plejer i europæisk sammenhæng, hvor banker er virksomheders primære finansieringskilde. Regeringen tror på investeringsinitiativerne i nogle sammenhænge, men det bliver ikke nødvendigvis en stor ting i Danmark.

Mette Bock spurgte om, hvordan forslaget vil påvirke bankernes adfærd. Det er selvfølgelig et problem, når nogen oplever en kreditklemme, men vil et instrument som dette påvirke bankernes lyst til at finde den rigtige balance? I en periode har bankerne lånt for meget ud, og nu synes man, at de låner for lidt ud, og Mette Bock ville gerne vide, om forslaget vil fremme eller hæmme lysten til at låne ud. Hun spurgte derudover om, hvordan en lille virksomhed i f.eks. Ølgod ville opdage, om det skal administreres af lokale pengeinstitutter eller i EU-regi, og hvad vil det koste at administrere systemet. Hun fandt det nødvendigt at tænke lavpraktisk, så man undgår instrumenter, der forsinker markedets proces med at finde balancen selv, og som bruger likvider uden at skabe vækst.

Pia Adelsteen var enig i Mette Bocks syn på SMV'erne, men bemærkede, at de lån, der var blevet givet for meget, nok snarere var gået til nogle få store virksomheder end til SMV'erne.

Økonomiministeren var også enig i nogle af Mette Bocks overvejelser om, hvordan man får et nøgternt og ansvarligt kreditmarked. EU skal ikke forhindre Europa i det, og da der trods alt er tale om *bankforretninger*, er konkurrence måske ikke så dårligt. Ministeren så en kontrast til det amerikanske kreditmarked, hvor man i langt videre udstrækning finansierer gennem erhvervsobligationer, end i Europa, hvor bankfinansiering dominerer. Det nævnte tiltag vil ikke blive en ny hovedvej til finansiering, pointerede hun, men et skub på de områder, hvor udlånet ikke fungerer optimalt. Det vil ikke betyde meget i Danmark, og det kommer til at blive udført i samarbejde med lokale pengeinstitutter. Hvorvidt der er en kreditklemme i Danmark, diskuteres fortsat, og ministeren var meget forsigtig med at generalisere på det punkt, da hun mente billedet var mere nuanceret. I en dansk sammenhæng mente hun ikke, finansieringsinstrumentet ville blive særlig udbredt. I det omfang,

2. Europaudvalgsmøde 8/10-13

det sker, bliver det i via lokale pengeinstitutter, og hvis det kommer til at betyde noget for bankernes adfærd, vil det forhåbentlig være, at det skubber til dem.

3. Opfølgning på G20- og IMF-møder i Washington den 10.-12. oktober 2013

- *Orientering fra formandskabet og Kommissionen*
Rådsmøde 3264 – bilag 1 (samlenotat side 8)

Økonomi- og indenrigsministeren: Formandskabet og Kommissionen forventes at af-rapportere fra G20-møderne for økonomi- og finansministre samt centralbankchefer den 10.-11. oktober og fra møderne i IMF's ministerkomité (IMFC) den 11.-12. oktober. De centrale temaer på G20- og IMF-møderne er den økonomiske og finansielle udvikling og fremskridtene i håndteringen af de udfordringer, der er, og af den krise, som vi forhåbentlig så småt begynder at lægge bag os. Styrket finansiell regulering og G20-landenes tiltag til øget internationalt skattesamarbejde forventes også at stå højt på dagsordenen.

Udfordringerne i Europa forventes fortsat at være centrale for diskussionerne i G20 og IMF, men man forventer alligevel, at fokus skifter fra et stærkt europafokus til diskussionerne om den amerikanske økonomi og om de nye vækstmarkeder, fordi der ses aftagende vækst og øget økonomisk og finansiell sårbarhed her. Japan er også interessant, så vi får formodentlig en mere balanceret diskussion.

De drøftede fælles EU-holdninger til G20- og IMF-møderne lægger vægt på, at der i EU er tegn på gradvis økonomisk genopretning, og at udfordringen er at sikre, at den er holdbar. G20-landene bør implementere de aftalte finanspolitiske strategier til stabilisering og nedbringelse af gældsniveauerne, og der bør fastholdes en ambitiøs international reformdagsorden til styrkelse af finansiell regulering og tilsyn med finansielle institutioner. EU støtter fuldt ud styrkelsen af det internationale skattesamarbejde, som også er blevet luftet i denne kreds flere gange. Det er selvfølgelig vigtigt, at det får tilstrækkeligt momentum. Det interessante er at få globale standarder for automatisk informationsudveksling, det vil flytte sagen markant.

Nikolaj Villumsen delte økonomiministerens bekymring over den økonomiske situation i de potentielle vækstmarkeder Asien og Rusland. EU's økonomiske strategi har bygget på at øge eksporten hertil, og han spurgte, om strategien er holdbar, hvis disse markeder er på vej ind i en krise? Han spurgte om, hvad ministeren forventede, der ville være af diskussion i den forbindelse. Nikolaj Villumsen henviste til IMF, der mente, at eurozonens nedskæring på det offentlige forbrug har haft en større hæmmende effekt på væksten, end man havde regnet med. Hvis de markeder, hvortil man havde tænkt sig at eksportere, er i nedgang, fandt han det relevant at diskutere, hvordan efterspørgslen på hjemmemarkedet kan øges. Nikolaj Villumsen bemærkede derudover, at bekæmpelse af skattely var et interessant punkt på dagsordenen.

Økonomiministeren mente, det var godt at tage fat i diskussioner om vækstmarkederne relativt tidligt. Der var endnu ikke tale om en egentlig krise, vækstraterne er stadig misundelsesværdige, og den danske eksport går stadig primært til det europæiske marked. På

2. Europaudvalgsmøde 8/10-13

trods af en mindre nedgang i vækstmarkedernes vækst vil det være godt at være til stede her, fordi der er en voksende middelklasse. Dermed er det både gode steder at producere og drive virksomhed og et godt marked at afsætte sine produkter på.

Ministeren fortalte, at den faglige diskussion af IMF's resultater angående offentligt forbrug, altså den offentlige multiplikator, har kørt i et par år. Hun havde ikke fulgt med på nært hold, men vidste dog, at der er mange, der ikke mener, at man kan træffe hårde økonomiske beslutninger på baggrund af den måde, IMF præsenterer deres effekt af offentligt forbrug.

4. Opfølgning på det europæiske semester 2013

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2013) 0354 KOM (2013) 0350

Rådsmøde 3264 – bilag 1 (samlenotat side 10)

EU-note (12) – E 40 (notat af 10/6-13 om Kommissionens henstillinger vedr. dansk økonomi)

Økonomi- og indenrigsministeren: På det kommende møde skal vi evaluere dette års semester og drøfte forslag til forbedringer af det europæiske semester i 2014, altså det første halvår af hvert år, hvor vi først diskuterer den generelle økonomi og så den landespecifikke økonomi med henblik på at give anbefalinger. Vi forventer ikke at træffe konkrete beslutninger, og drøftelsen skal ses som et bidrag til det næste formandskabs planlægning af det næste europæiske semester i 2014.

Jeg forventer, at der vil være bred støtte til at sikre øget fokus på landenes arbejde med at virkeliggøre de anbefalinger, de har fået, og den fælles overvågning af landenes opfølgning. Det handler bl.a. om efterlevelsen af dette års anbefalinger, når Kommissionen vurderer nye konvergens- og reformprogrammer i første halvår af 2014, sådan at der er sammenhæng mellem det, landene gør, og de anbefalinger, de får. Det handler også om at sikre et løbende kollegialt pres, for at det enkelte lands reformer bidrager til det fælles bedste. Det er vigtigt at finde en balance mellem det arbejde, vi gør i EU med konkrete brugbare anbefalinger, og det nationale ejerskab, fordi der er en entydig arbejdsdeling. Det er ikke EU, der laver vores reformer, det gør vi selv, og vi har selv ansvaret for dem, uanset hvilke anbefalinger vi har fået. Lande med relativt moderate udfordringer bør have mere frihed til at vælge midlerne til at nå anbefalingernes mål, mens lande med store udfordringer omvendt bør have mere detaljerede anbefalinger.

Nikolaj Villumsen spurgte, om ikke man kunne se på andre løsninger for nogle af de økonomier, der stadig er meget plagede, selv om der er gennemført voldsomme programmer, som f.eks. Spanien, Irland og Grækenland. Ofte kritiserer man landene for at have for høj en løn, men kunne problemet være, at lønnen er for lav? Han henviste til diskussionen i Tyskland, hvor der er en høj produktivitet, men en lav løn. Det giver et ræs mod bunden, som man også kender det fra den danske slagteribranche. Nikolaj Villumsen foreslog, at man diskuterede – og evt. revurderede – hvilke krav, man stiller til landenes økonomiske politik for at skabe efterspørgsel og vækst.

Jakob Ellemann-Jensen mente, at både hvad det styrkede økonomiske samarbejde og opfølgningen på det europæiske semester angik, drejede sig om at balancere mellem forpligtelser, mål og midler på den ene side og nationalt ejerskab og metodefrihed på den anden. Han spurgte om, hvad en lantedifferentieret tilgang, som den regeringen lægger op til, vil betyde for denne balance. Han nævnte, at det muligvis også kunne rykke ved nord-syd-balancen.

2. Europaudvalgsmøde 8/10-13

Økonomiministeren svarede Jakob Ellemann-Jensen, at det er en væsentlig diskussion, hvordan man opretholder balancen mellem EU's ansvar og det nationale ansvar. Lande med nogenlunde styr på økonomien kunne måske undvære de detaljerede anbefalinger, som man giver lande med større udfordringer, gentog hun. De programmer, som man kender fra Irland, Portugal, Grækenland etc., kommer med deciderede betingelser, og her glider det nationale ansvar i baggrunden.

Ministeren lagde vægt på den formelle arbejdsdeling; at landene har kompetencen for sociale forhold og arbejdsmarkedsforhold. Derfor syntes hun også, at man skulle være forsigtig med at kræve, at EU skulle mene noget om lønninger, uanset om man mener, de er for høje eller for lave. Det har tjent Danmark godt at lade arbejdsmarkedets parter finde ud af det selv, sådan at parterne selv tager ansvar. Nogle af lønniveauerne i Tyskland er meget lave, men spørgsmålet er mere komplekst; f.eks. er indlandsefterspørgslen i Tyskland stigende.

Mette Bock mente, at det var mere relevant at diskutere købekraft end lønniveauer.

Nikolaj Villumsen svarede, at uanset om man diskuterer købekraft eller lønniveau, er det et faktum, at slagteriarbejderne i Danmark bliver presset af underbetalte kolleger i Tyskland, og det har konsekvenser for den samlede danske økonomi. EU blander sig allerede i lønforhold. Han var glad for, at som ikkeeuroland bliver presset mindre end eksempelvis Sydeuropa og Irland, hvor lønnen presses ned af trojkaen. Han fandt det interessant, at IMF, som har siddet med i trojkaen, har revurderet sit syn på de stramme nedskæringskrav, som organisationen nu mener har hæmmet væksten. Nikolaj Villumsen mente ikke, at EU skal blande sig i lønforhold, men når det allerede sker, mente han, at man burde overveje, om lønnen nogle steder er for lav. Nikolaj Villumsen nævnte, at størstedelen af Danmarks eksport går til EU, og opfordrede til, at man tænkte udviklingen i såvel den europæiske økonomi som i vækstøkonomierne med ind i den økonomiske politik. Han regnede med, at diskussionen af den sociale dimension og om fleksibilitet for landene ville omfatte nedskæringspolitikken, som han anså for at være hæmmende for Danmarks mulighed for eksport og for at skabe arbejdspladser.

Reformkontrakterne fandt han problematiske. En af grundene til, at han glædede sig til december, var, at man så endelig får indholdet af disse kontrakter at se. Han ville gerne vide, hvad regeringen ønsker, de skal indeholde, så man kan diskutere indholdet, før det ligger helt fast.

Pia Adelsteen betragtede anbefalingerne som uhensigtsmæssig dobbeltadministration, der aldrig skulle have været opfundet. Det undrede hende, at ministeren syntes, at anbefalingerne kunne undværes, da regeringen ellers sammen med Venstre og Konservative støtter det europæiske semester.

Økonomiministeren svarede Pia Adelsteen, at hun synes, det europæiske semester er fornuftigt. Anbefalingerne giver en debat i Danmark, men det er relevant at diskutere, hvilket detaljeringniveau de skal have. Ministeren kunne ikke genkende Nikolaj Villum-

2. Europaudvalgsmøde 8/10-13

sens signalement af den økonomiske politik som en stram fortsættelse af nedskæringspolitikken. Dansk penge- og finanspolitik er lempelig, mente hun. Ministeren pointerede, at selv om det ikke går fremragende i Europa, er den europæiske økonomi i bedring til gavn for de virksomheder, der eksporterer til resten af EU.

Ministeren svarede Nikolaj Villumsen, at regeringens ønske til reformkontrakterne er, at landene får ansvaret for deres egne reformer. Reformkontrakterne er ikke den danske regerings forslag, og hun var interesseret i, hvordan de skal gennemføres, fordi reformer sædvanligvis indebærer store nationale diskussioner. Det bliver dog ikke Danmark, der foreslår en fremgangsmåde, sagde hun. Hun glædede sig til at komme tilbage til udvalget, forhåbentlig i rimelig tid før decembertopmødet, og diskutere sagen på et oplyst grundlag.

2. Europaudvalgsmøde 8/10-13

5. Klimafinansiering

– *Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3264 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Økonomi- og indenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Makrofinansiel assistance til Jordan

– *Sagen er ikke på dagsordenen for ECOFIN 15. oktober 2013, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*

KOM (2013) 0242

Rådsmøde 3264 – bilag 1 (samlenotat side 14)

Økonomi- og indenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Eventuelt

Økonomi- og indenrigsministeren: Jeg vil orientere om to sager, som kan blive diskuteret i kanten af mødet over kaffen. Det første er et program til Rumænien under EU's betalingsbalancefacilitet. Der er enighed på teknisk niveau, og det forventes godkendt på Økofin uden drøftelse. Der er lagt op til en rådsbeslutning om et nyt forebyggende program til Rumænien under EU's betalingsbalancefacilitet, der har sigte på at lette ekstern finansiering for ikkeeurolande med betalingsbalancevanskeligheder. Der foreslås et forebyggende program på op til 2 mia. euro, som stilles til rådighed for en periode på 2 år. IMF forventes at stille et tilsvarende beløb til rådighed. Der er tale om et forebyggende program, hvor der er mulighed for lån, men hvor der ikke er forventning om, at de kommer til faktisk udbetaling. Der er to gange tidligere vedtaget et program til Rumænien. Det seneste var også af forebyggende karakter. Da det vil være stabiliserende i sin natur, forventes det ikke at komme til udbetaling.

Rumænien forventes ikke at have et finansieringsbehov for betalingsbalancen og de offentlige finanser over programperioden, men der er en sårbarhed over for markedsuro, og et nyt program vil kunne understøtte deres stabilisering af økonomien og gennemførelse af reformer. Programmet til Rumænien vil være forbundet med betingelser, som aftales mellem EU og Rumænien. Betingelserne vil bygge videre på resultaterne fra de tidligere programmer og ventes at fokusere på styrkelse af de finanspolitiske rammer, styrkelse af regulering og tilsyn med den finansielle sektor og strukturreformer. Regeringen kan støtte et nyt forebyggende program til Rumænien.

Det sidste, jeg vil nævne, er et forslag fra Kommissionen, som vi vil drøfte i marginen af Økofinmødet, om en investeringsklausul i det præventive afsnit af stabilitets- og vækstpacten, dvs. reglerne om tilpasning mod landenes mellemfristede budgetmål, som vi kalder for MTO'er. Den generelle regel for tilpasning til MTO'erne er, at den strukturelle saldo skal forbedres med 0,5 pct. af BNP i gennemsnit pr. år, indtil MTO overholdes. Forslaget går ud på, at lande under nogle betingelser skal have mulighed for at afvige fra MTO eller tilpasningen mod MTO. Betingelserne for at kunne afvige fra de almindelige MTO-regler er for det første at væksten i landet og EU som helhed er negativ eller klart under den potentielle vækst; for det andet at landet fortsat overholder de grundlæggende finanspolitiske regler, særligt et underskud på under 3 pct. af BNP; for det tredje at de nationale investeringsudgifter – som medfører en afvigelse fra MTO-reglerne – vedrører projekter, der understøtter den potentielle vækst og som er samfinansieret med EU-midler, f.eks., strukturfondsmidler; og for det fjerde at den tilladte afvigelse fra MTO-reglerne kompenseres, når landet igen har positiv vækst. Hvis den strukturelle budgetforbedring tillades at være mindre end 0,5 pct. af BNP i et år, skal budgetforbedringen således være tilsvarende større det næste år, så MTO opnås til den oprindelige frist. Hvis landet tillades at afvige fra 0,5-procentsreglen i flere år, kan fristen for at opnå MTO blive udskudt.

Kommissionen lægger op til at investeringsklausulen skal kunne anvendes fra 2014. Aktivering af klausulen kræver, at det enkelte land beder om det, og at Kommissionen vurderer, at det pågældende land opfylder betingelserne. Konkret vil aktivering af klausulen

2. Europaudvalgsmøde 8/10-13

kunne få betydning for Kommissionens vurdering af eurolandenes budgetplaner, som skal fremlægges senest den 15. oktober, og for Kommissionens vurdering af alle landes stabilitets- og konvergensprogrammer i foråret 2014. Der er delte meninger om forslaget blandt EU-landene. En gruppe lande støtter forslaget, selv om nogle lande synes, at det burde være mere vidtgående. En anden gruppe lande er skeptiske eller meget imod forslaget. Fra dansk side kan vi acceptere forslaget. Vi er i princippet skeptiske – hvilket nogle gange kan være en lidt sur position at have – over for alle forslag om at ændre på mål for offentlige finanser, såsom underskud og strukturelle underskud, ved at fratrække "særlige" udgifter. Det kan nemlig hurtigt give en diskussion om, hvad der er særligt.

Økonomisk giver det ikke mening, sagde ministeren. Et underskud på X pct. af BNP er jo "X pct. af BNP" og ikke "X minus et eller andet." Regeringen afholder jo heller ikke offentlige udgifter, som den ikke mener er gavnlige. På den måde kunne man jo trække det meste fra. Når disse principielle ting er sagt, skal det samtidig siges, at det konkrete forslag nok vil få en meget begrænset praktisk betydning, fordi der som hovedregel er tale om nationale udgifter, som skal gå til projekter medfinansieret af EU, som er relativt små, og som kun fratrækkes kravet til strukturelle budgetforbedringer på vej mod MTO, og altså ikke fratrækkes den faktiske saldo.

Forventningen er, at der på Økofin fortsat vil være delte meninger om dette forslag, men at Kommissionen sandsynligvis vil gå videre med gennemførelsen af forslaget, medmindre der er stærk modstand hos et stort antal lande.

Pia Adelsteen var skeptisk over for investeringsklausulen. Hun accepterede den, da den vil have en meget begrænset effekt, men forstod ikke, hvorfor man ikke bare afviser forslaget som pjat.

Økonomiministeren svarede Pia Adelsteen, at forslaget ikke er relevant i dansk sammenhæng, men for andre lande kan det give et nødvendigt frirum, og det respekterede ministeren.

8. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Formanden takkede ministeren og understregede, at udvalget glædede sig til, at ministeren skulle komme igen. I den forbindelse opfordrede hun regeringen til at fastsætte en dato for samrådet om det nationale semester.

FO Punkt 3. Rådsmøde nr. 3265 (landbrug og fiskeri) den 17.-18. oktober 2013

Fødevarer-, fiskeri- og landbrugsministeren forelagde dagsordenen for rådsmødet den følgende torsdag. Alle punkterne handlede om fiskeri. Punkt 1 om Østersøen og punkt 4 om Marokko var til forhandlingsoplæg, de 2 resterende punkter var til orientering.

FO 1. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2014 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen

– *Politisk enighed*

KOM (2013) 0598

Rådsmøde 3265 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Rådsmøde 3265 – bilag 2 (supplerende samlenotat med hørings svar fra § 5-udvalget)

Fødevarerministeren: Forslaget er på rådsmødet med henblik på politisk enighed. Kommissionen har fremsat sit forslag om kvoter på grundlag af den videnskabelige rådgivning, målsætningen om at fiske på niveau med det maksimalt bæredygtige udbytte – forkortet MSY – og forvaltningsplanen for torsk.

For torsk foreslås en reduktion af kvoten på 15 pct. i den vestlige del af Østersøen og en stigning på 7 pct. i den østlige del. Kommissionen foreslår at reducere havdagene med 10 pct. i den vestlige del og 8,5 pct. i den østlige del. Den særlige mulighed for omfordeling af havdage til hovedsageligt små fartøjer foreslås begrænset fra 15 pct. til 10 pct. af havdagene.

For rødspætte foreslås en reduktion af kvoten på 12 pct. På de resterende bestande vil jeg henvise til tabellen i samlenotatet, der giver et overblik over den videnskabelige rådgivning sammenholdt med Kommissionens forslag.

Det er positivt, at flere bestande i Østersøen fiskes på MSY-niveau. Vi ønsker at følge MSY-målsætningen i overensstemmelse med den reformerede fiskeripolitik. Hensigten er også at reducere mindstemålet for torsk fra 38 til 35 cm. Det skal ses i sammenhæng med reformen og udsmidsforbuddet, der gælder fra 2015 i Østersøen. Ganske vist er udsmid af torsk i Østersøen relativt begrænset. Den videnskabelige vurdering er imidlertid, at denne reduktion yderligere vil reducere udsmid af torsk betydeligt.

Vi støtter forvaltningsplanen for torsk, men Kommissionen burde have taget højde for, at der de to foregående år er sket reduktioner i havdagene, uden at det var påkrævet i planen. Det vigtigste punkt er dog, at den særlige mulighed for at omfordele havdage til særligt små fartøjer fastholdes på 15 pct. Denne mulighed kan især tilgodese fartøjer, der fisker kystnært.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side tilslutter sig forslaget eller det kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet man vil arbejde for, at kvoterne for 2014 som generelt princip fastsættes på grundlag af den videnskabelige rådgivning, MSY-målsætningen og forvaltningsplanerne; at havdagene fastsættes i overensstemmelse med forvaltningsplanen for torsk, idet der bør tages højde for ikkeudnyttelse af havdage de to for-gangne år, subsidiært at muligheden for national fleksibilitet for havdage fastholdes på 15 pct; uændrede fiskerimuligheder for rødspætte; at mindstemål for torsk inden for rammerne af tekniske bevaringsforanstaltninger reduceres til 35 cm i Østersøen; og at Kommissionen opfordres til snarest muligt at fremlægge sit forslag til en forvaltningsplan for torsk, sild og bris-ling.

Jakob Ellemann-Jensen mente, at det tydede på en god balance, at stort set alle parter ifølge høringssvarene er utilfredse. Han spurgte, om Kommissionens beregningsmodel, der reducerer antallet af havdage, var ny, og om hvorfor brislingekvoten skal være mindre, hvis bestanden har det godt.

Mette Bock mente, at der var tale om tåbelig overregulering, når man både regulerer med kvoter og havdage. Det afgørende må være at overholde kvoten, ikke hvor mange dage man bruger på at opfylde den.

Pia Adelsteen var enig med Mette Bock i, at kombinationen af havdage og kvoter er overregulering. Hun spurgte om, hvorfor man vil sætte rødspættekvoten ned. Som hun havde forstået det, vil man kunne fiske mere, uden at det går ud over MSY'en.

Nikolaj Villumsen meddelte, at Enhedslisten støttede forhandlingsoplægget.

Per Stig Møller påpegede, at Danmarks Fiskeriforening ikke ønsker at reducere den nationale fleksibilitet vedrørende havdagene. Han var stort set enig med Mette Bock i, at man ikke bør regulere på både havdage og kvoter i et allerede overreguleret erhverv. Fiskerne bør selv finde ud af, hvordan de når deres kvote, mente han, og ifølge et bilag, som udvalget dagen forinden havde modtaget, kunne det synspunkt støttes fagligt. Han opfordrede derfor regeringen til at arbejde for en større fleksibilitet.

Fødevareministeren svarede Jakob Ellemann-Jensen, at beregningsmodellen ikke er ny, der er bare uenighed om den. På hans spørgsmål om brislingekvoten, svarede hun, at den reduceres med 11 pct. for at følge MSY-målsætningen. Ministeren svarede Mette Bock, Pia Adelsteen og Per Stig Møller, at havdagene er en midlertidig ordning, som bortfalder i 2015, når discardforbuddet indføres. Hun mente, at Dansk Fiskeriforening nok skulle blive tilfreds med den nationale fleksibilitet vedrørende havdagene, da regeringens mål om at holde den på de nuværende 15 pct. fleksibilitet – frem for Kommissionens forslag om 10 pct. – virkede realistisk.

2. Europaudvalgsmøde 8/10-13

Ministeren svarede Pia Adelsteen, at rødspættekvoten fastsættes som en såkaldt data limited stock, hvor man i mangel på data om bestandens situation fastsætter kvoter med udgangspunkt i tidligere landinger.

Pia Adelsteen spurgte om, hvordan regeringen vurderede udsigterne for at få løst de problemer, som Mette Bock og Per Stig Møller nævnte, og hvad den selv ville gøre for det

Fødevareministeren svarede, at havdagene bliver unødvendige med den kommende fiskeriplan, der bl.a. vil omfatte et discardforbud og en flerartsforvaltningsplan. Regeringen støtter Kommissionens forslag, fordi den regner med at kunne lande et kompromis på 15 pct., som vil give den fornødne fleksibilitet, indtil man kommer ud over havdagereguleringen.

Formanden konkluderede, at der var opbakning til forhandlingsmandatet, idet ingen ytrede sig imod det.

2. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2013

– *Orienterende debat*

Rådsmøde 3265 – bilag 1 (samlenotat side 8)

Rådsmøde 3265 – bilag 2 (supplerende samlenotat med hørings svar fra § 5-udvalget)

Fødevarerministeren: Rådet skal drøfte de kommende forhandlinger med Norge om fiskeriet i 2014. Aftalen med Norge har stor betydning for de danske fiskere. I forhandlingerne støtter jeg fastsættelse af kvoterne for 2014 på grundlag af den videnskabelige rådgivning, MSY-målsætningen og de fastlagte forvaltningsplaner.

2. Europaudvalgsmøde 8/10-13

3. (Eventuelt) Forberedelse af årsmøde i Den Internationale Kommission for bevarelse af tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT)

– *Orienterende debat*

Rådsmøde 3265 – bilag 1 (samlenotat side 10)

Rådsmøde 3265 – bilag 2 (supplerende samlenotat med høringssvar fra § 5-udvalget)

Fødevareministeren: Rådet skal drøfte årsmødet i den internationale Kommission for tunfiskeri i Atlanterhavet (ICCAT). Generelt ønsker vi at sikre et bæredygtigt fiskeri.

FO 4. Fiskeripartnerskabsaftalen med Marokko

- a) Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af protokollen mellem Den Europæiske Union og Kongeriget Marokko om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter**
- b) Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af protokollen mellem Den Europæiske Union og Kongeriget Marokko om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter**
- c) Forslag til Rådets forordning om fordeling af fiskerimulighederne i henhold til protokollen mellem Den Europæiske Union og Kongeriget Marokko om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter**
- *Tidlig forelæggelse*
- KOM (2013) 0649, KOM (2013) 0648 og KOM (2013) 0650
Rådsmøde 3265 – bilag 1 (samlenotat side 13)
Rådsmøde 3265 – bilag 2 (supplerende samlenotat med hørings svar fra § 5-udvalget)
KOM (2013) 0648 – bilag 1 (henvendelse af 2/10-13 fra Afrika Kontakt)
KOM (2013) 0648 – bilag 2 (kopi af svar på FLF alm. del spørgsmål 591-596)
KOM (2013) 0648 – svar på spørgsmål 1
KOM (2013) 0648 – svar på spørgsmål 2
EUU alm. del (11) – bilag 193 (notat om ophævelse af den midlertidige anvendelse af protokollen)
EUU alm. del (11) – bilag 61 (evalueringsrapport del 1)
EUU alm. del (11) – bilag 62 (evalueringsrapport del 2)
EUU alm. del (10) – bilag 540 (fortroligt) (evalueringsrapport om fiskeripartnerskabsaftale med Marokko)
EUU alm. del (10) – bilag 454 (uofficiel note fra Kommissionen om analyse af fiskeripartnerskabsaftale med Marokko)
EUU alm. del (11) – bilag 232 (henv. af 17/1-12 fra Afrika Kontakt)
Udvalgsmødereferat:
EUU alm. del (12) – bilag 274 (side 860, senest behandlet i EEU 22/2-13)
EUU alm. del (11) – bilag 419 (side 653 FO, forhandlingsoplæg forelagt 20/1-12)
EUU alm. del (10) – bilag 535 (side 1545 FO, forhandlingsoplæg forelagt 23/6-11)

Fødevareministeren: Jeg vil ikke lægge skjul på, at det er en meget vanskelig sag. Kommissionen fik i februar 2012 mandat til at forhandle en fiskeriprotokol med Marokko, og indgik i juli 2013 en aftale med Marokko om denne. Den aftale skal nu formelt godkendes af Rådet og Europa-Parlamentet.

Desværre er den foreliggende aftale ikke særlig klar, hverken når det kommer til bæredygtighed eller forholdet til Vestsahara. Kommissionen fik ellers et meget klart mandat til at forhandle en aftale, der tog hensyn til begge dele. Derfor er det set med danske øjne en skuffende aftale, der hverken lever op til den danske tilgang eller rådskonklusionerne om fiskeripartnerskabsaftaler – der blandt andet siger, at der kun må fiskes på et overskud. Det vil helt afhænge af den konkrete gennemførelse af aftalen, hvilket er meget vanskeligt at overvåge.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side stemmer imod forslaget, idet man finder, at sikring af en bæredygtig forvaltning af fiskeressourcer, herunder at der alene fiskes på et overskud, ikke i tilstrækkeligt omfang synes dokumenteret i aftaleteksten og dermed vil afhænge af den konkrete fiskeriforvaltning i Marokko og samarbejdet mellem EU og Marokko inden for rammerne af aftalen, og at vi finder, at overholdelse af folkeretten og menneskerettigheder vil afhænge af den konkrete gennemførelse af protokollen.

Formanden orienterede udvalget om, at Nikolaj Villumsen havde stillet nogle skriftlige spørgsmål om fiskeriaftalen, som var blevet besvaret sent aftenen før.

Jakob Ellemann-Jensen spurgte, om det var rigtigt forstået, at regeringen vil stemme imod aftalen. Ifølge samlenotatet mener regeringen nemlig, at protokollen kan medvirke til at få Marokko til at efterleve sine folkeretlige og menneskeretlige forpligtelser. Han ville gerne vide, hvordan man får det integreret i aftalen. Det fremgår også, at der kan være sanktioner, hvis Marokko ikke lever op til forpligtelserne. Var baggrunden for ikke at støtte aftalen, at det allerede er sket?

Pia Adelsteen meddelte, at Dansk Folkeparti støttede forhandlingsoplægget. Hun spurgte, om Kommissionen havde overholdt sit mandat, som i modsætning til aftalens indhold var meget klart.

Nikolaj Villumsen var på baggrund af Afrika Kontakts redegørelse for de bæredygtigheds- og menneskerettigheds- og folkeretsproblemer, der er ved aftalen, glad for, at regeringen ville stemme nej til den. Han fremhævede, at aftalens menneskerettighedskapitel er minimalt sammenlignet med lignende fiskeriaftaler, og at aftalen strider imod retningslinjerne for EU's overordnede fiskeripolitik. Han spurgte derfor, om regeringen vil arbejde for et blokerende mindretal, så Kommissionens mandat bliver overholdt. Derudover spurgte han, om ministeren ville bekræfte, at der er tale om brud på folkeretten, fordi den oprindelige befolkning i Vestsahara hverken får del i ressourcerne eller har godkendt aftalen.

Christian Juhl spurgte om, hvorfor mandatets meget klare krav til menneskerettigheder og folkeret er skredet. Havde Kommissionen set stort på det aspekt?

Per Stig Møller syntes, det ville være fint at få Kommissionen til at genforhandle med Marokko, så menneskerettighederne kunne blive styrket.

Fødevareministeren svarede Nikolaj Villumsen, at regeringen ikke ville arbejde for at samle et blokerende mindretal, da hun ikke mente, det ville lykkes. Regeringen anbefaler, at man stemmer nej, fordi den ikke er enig med Kommissionen i, at aftalen er i orden, fordi det er for svært at kontrollere, at aftalen bliver overholdt.

Pia Adelsteen undrede sig over, at Kommissionen mener, at mandatet er overholdt, når det for så mange andre er tydeligt, at det ikke er. Derfor var hun glad for, at regeringen ville stemme nej.

Christian Juhl mente, at andre regeringer end den danske måtte være opmærksom på, at Kommissionens mandat ikke er overholdt. Han påpegede, at Comorosaftalen fra 2010, Kiribataaftalen fra 2012, Mozambiqueaftalen fra 2012, São Tomé-aftalen fra 2011, Madagascaraftalen fra 2012, Grønlandsaftalen fra 2012, Kap Verde-aftalen fra 2011 og den nye Gabonaftale alle har et princip om, at de træder ud af kraft, hvis en af parterne mener, at menneskerettighederne ikke overholdes. At det ikke fremgår af denne aftale mente han var grund nok til at være imod den. Derudover er det et brud på folkeretten, at Vestsahara ikke er blevet spurgt og ikke får andel i fortjenesten. Han mente, at den eneste sammenhængende politik ville være at arbejde for et blokerende mindretal med de andre lande, der kunne finde på at stemme nej.

Nikolaj Villumsen gentog opfordringen om at skride til handling. Han gentog derudover sit spørgsmål om, hvorvidt ministeren anerkender, at der er sket et brud på folkeretten. Som Per Stig Møller havde sagt det, må man forhindre aftalen i at blive gennemført i sin nuværende form, hvis man vil have den genforhandlet.

Jakob Ellemann-Jensen var til sin egen overraskelse enig med Enhedslisten. Han læste op fra socialdemokraternes europapolitiske program, Vores Europa, hvori der står, at det er "vigtigt, at også EU's handels- og fiskeripolitik harmonerer med kampen for menneskerettigheder, og ikke sætter adgangen til naturressourcer over hensynet til lokalbefolkninger i omstridte territorier, som f.eks. i Vestsahara." Hvis det var socialdemokraternes synspunkt, mente han, at det ville være hensigtsmæssigt at få andre med på banen. Jakob Ellemann-Jensen foreslog, at man anvendte protokollens klausul om overtrædelse af menneskerettigheder og demokratiske principper proaktivt ved at påpege overtrædelser og på den baggrund stille krav om eksempelvis en folkeafstemning i Vestsahara.

Fødevarerministeren svarede, at regeringen faktisk havde undersøgt de andre landes holdning og konstateret, at der vil være et kvalificeret flertal for aftalen. Om folkeretten bliver brudt, afhænger af, om Marokko lever op til protokollen, svarede hun Nikolaj Villumsen og Christian Juhl. Regeringen anbefaler et nej, fordi man ikke kan sikre sig, at der fiskes ud fra et overskud, og fordi Vestsahara, folkeretten og menneskerettighederne betyder noget for regeringen. Ministeren fortalte, at man fra dansk side har holdt et møde med EU's fiskerikommissær om emnet. Til Enhedslisten sagde hun, at aftalen kan suspenderes, hvis der opstår tvist om dens gennemførelse, også for så vidt angår menneskerettigheder og folkeretten.

Christian Juhl gentog, om ikke det var et brud på folkeretten at lave en aftale uden hverken at inddrage Vestsahara i forhandlingerne eller give Vestsahara adgang til ressourcerne. Han læste et afsnit op fra Comorosaftalen, der i modsætning til Marokkoaftalens meget generelle vendinger beskriver menneskerettighedsaspektet præcist: "The implementation of this protocol may be suspended at initiative of one of the two parties after consultation within the Joint Committee if the European Union notes that there has been a violation in the Comoros of essential and fundamental elements of human rights as provided for in Article 9 in the Cotonou Agreement." Han gentog spørgsmålet om, hvorfor denne aftale var så uklar på det punkt, og opfordrede regeringen til at forsøge at samle et blokerende mindretal.

Nikolaj Villumsen gentog Christian Juhls opfordring. Han bemærkede, at det stadig var forholdsvis tidligt i forhandlingsforløbet, og at man tidligere har set fiskeriaftaler blive stemt ned i Europa-Parlamentet. Selv om Kommissionen ved, at det kan ske, har den ikke levet op til sit mandat, og det mente han burde få en konsekvens.

Per Stig Møller mente, det burde være muligt at lave en alliance. Han undrede sig over regeringens modstand mod aftalen, fordi der i samlenotatet står, at protokollen vil kunne medvirke til, at Marokko efterlever sine menneskeretlige og folkeretlige forpligtelser. Regeringen lægger også vægt på, at den nye protokol overfører de generelle principper om fiskeripartnerskabsaftaler, hvad aftalen gør. Hvorfor stemmer man så imod? Per Stig Møller mente ikke, at det skriftlige oplæg fra regeringen og ministerens mundtlige forelæggelse stemte overens.

Fødevarerministeren svarede, at argumentet for at stemme imod er, at regeringen ikke er sikker på, at der fiskes på et overskud, og at den ikke kan se, hvordan man skal kontrollere, at protokollen bliver overholdt. Hun svarede Christian Juhl, at regeringen har stemt for andre fiskeriaftaler, fordi kravene til folkeret og menneskerettigheder her var bedre beskrevet. Det var faktisk kun Sverige, der ud over Danmark stemmer imod aftalen, fortalte hun, og derfor er det svært at samle et blokerende mindretal.

Ministeren påpegede, at det ikke er i strid med folkeretten at udnytte naturressourcer i ikkeselvstyrende områder, hvis bare det sker i områdets befolknings interesse og til gavn for denne, som det bl.a. fremgår af en skrivelse af 29. januar 2002 fra FN's daværende

2. Europaudvalgsmøde 8/10-13

undergeneralsekretær for juridiske spørgsmål, Hans Corell, til formanden for FN's sikkerhedsråd.

Per Stig Møller mente ikke, at regeringens skriftlige og mundtlige forelæggelser stemte overens med hinanden – og heller ikke med regeringsprogrammet for den sags skyld. Regeringen mener, at protokollen er god nok til at fremme Marokkos forpligtelser, men Per Stig Møller mente, at Sverige stemmer imod forslaget, fordi de netop mener det modsatte. Regeringen stemmer imod på grund af de fiskeritekniske begrundelser, som er blevet præsenteret mundtligt. Men på skrift udtrykker regeringen noget andet – her skriver man, at protokollen opfylder principperne for fiskeripartnerskabsaftaler.

Christian Juhl var tilfreds med, at regeringen ville stemme nej. Han havde nævnt de andre fiskeriaftaler som eksempler på, hvordan man kunne være mere omhyggelig med menneskerettigheds- og folkeretsaspekterne. Han undrede sig over ministerens udlægning af Hans Corells udtalelser. Når folkeretten siger, at indtægten skal komme lokalbefolkningen til gode, og at den skal være i overensstemmelse med dens interesser, betyder det vel, at Vestsaharas oprindelige befolkning skal have gavn af aftalen, og at den skal inddrages i forhandlingerne. Ingen af delene er tilfældet i denne aftale, og derfor mente han, at regeringen burde stemme nej med udgangspunkt i folkeretten. At regeringen ikke er dækket ind på det område, passer dårligt med den sædvanlige danske praksis. Han opfordrede igen ministeren til at arbejde for et blokerende mindretal.

Fødevarerministeren glædede sig over, at der var fuld opbakning til at stemme imod aftalen – medmindre Konservative Folkeparti havde et forbehold og mente, at forskellen på den skriftlige fremlæggelse og den mundtlige forelæggelse var for stor. Regeringen vurderer, at rapporteringsforpligtelser og mulighed for suspension af aftalen vil kunne medvirke til, at Marokko efterlever sine folke- og menneskeretlige forpligtelser, og at det gennem programmer og rapporter om programmernes gennemførelse bliver muligt at se, om gevinsterne af protokollen kommer lokalbefolkningen til gode. Om det sker, afhænger af implementeringen af protokollen, som EU derfor må overvåge løbende. Ministeren meddelte, at hun ville spørge sine ministerkolleger om, hvorfor de stemmer, som de gør, og at hun ville følge op på vedtagelsen og implementeringen.

Nikolaj Villumsen henviste til deputationen fra Afrika Kontakt, der havde citeret en marokkansk minister for at sige, at en enhver aftale med Marokko, der implicerer Vestsahara, vil anerkende, at det er marokkansk territorium. Det mente han var en vigtig pointe at fremføre i de videre forhandlinger. Han fortalte, at der i Marokko er fængselsstraf for at betvivle Marokkos ret til at besætte Vestsahara. Det er i strid med menneskerettighederne og med FN's udmelding om, at der skal afholdes en folkeafstemning om, hvorvidt Vestsahara skal være selvstændigt.

Per Stig Møller mente ikke, man skulle gå for dybt ind i de igangværende forhandlinger om Vestsahara, hvori Algeriet også spiller en rolle. Marokko nægter ikke at lave en ordning for Vestsahara, de har eksempelvis gået ind for referendum. Han påpegede, at han hverken havde givet mandat eller var gået imod det, og at han ikke behøvede at gøre

2. Europaudvalgsmøde 8/10-13

nogen af delene, når sagen ikke er på dagsordenen for rådsmødet. Han gik derfor ud fra, at sagen ville komme tilbage, og til den tid ville han give sin melding.

Formanden afviste den mulighed. Ministeren havde bedt om tidligt forhandlingsoplæg, og det er en praksis, udvalget sætter pris på. Hvis der var behov for afklaring, kunne ministeren besvare spørgsmål, men ellers tager udvalget stilling til forhandlingsoplægget.

Fødevareministeren forklarede, at hun bad om mandat til at stemme nej allerede nu, fordi man ikke ved, præcis hvornår det kommer på dagsordenen.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod forhandlingsoplægget, idet ingen havde ytret sig imod det. Hun bebudede derefter, at hun ville stille ministeren et skriftligt spørgsmål om forhandlingsforløbet fra seneste mandatforelæggelse på området og til nu. Hun noterede sig også en bekymring for, hvad Danmark får ud af at gå imod aftalen med en anden begrundelse end Sverige.

Fødevareministeren sagde til Per Stig Møller, at hun ikke kendte Sveriges begrundelse for at stemme nej til forslaget.

Formanden bad ministeren finde ud af det og vende tilbage med svaret skriftligt.

5. Eventuelt

Fødevareministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

Fødevareministeren: Under siden sidst vil jeg lige nævne, at der som forventet blev enighed om landbrugsreformen mellem Rådet og Europa-Parlamentet den 24. september 2013. Den formelle vedtagelse vil ske i november.

Mødet sluttede kl. 09.00.